

Plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling

Hamnens förskola
2020/2021

Inledning

Varje år ska förskolan upprätta två planer för likabehandlingsarbetet, en *likabehandlingsplan* (enligt 3 kap.16§ diskrimineringslagen) och en *plan mot kränkande behandling* (enligt 6:e kap. 8§ skollagen). I denna plan är dessa två sammanförda.

De sju diskrimineringsgrunderna – vad står begreppen för

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och kan ha samband med diskrimineringsgrunderna. Gemensamt för trakasserier är att man kränker ett barns värdighet genom slag, knuffar, hot, utfrysning och teckningar.

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn eller vuxna sämre än andra barn och missgynnandet har samband med:

- **Kön**

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjliganden och skämt kopplade till ett barns könstillhörighet.

Sexuella trakasserier är av sexuell natur. Det kan dock vara svårt att identifiera sexuella trakasserier bland barn i förskoleålder. Vuxna måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse, exempelvis när de leker doktorslekar.

- **Etnisk tillhörighet**

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. Du kan också ha flera etniska tillhörigheter. Var och en har rätt att definiera sin egen tillhörighet.

Förskolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet enligt skollagen.

- **Religion eller annan trosuppfattning**
Enligt läroplanen ska alla föräldrar kunna lämna sina barn till förskolan förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller den andra åskådningen. Förskolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro. Det gäller för förskolan att respektera alla dessa rättigheter.
Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism och ateism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbara med religion.
- **Funktionshinder**
Funktionshinder är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar som fanns vid födseln, har uppstått senare i livet eller förväntas uppstå. Begränsningen av funktionsförmågan måste bestå över en längre tid. Graden av funktionshinder har däremot ingen betydelse.
Exempel på funktionshinder som kan märkas mer eller mindre i olika situationer är allergier, dyslexi, hörsel- och synskador. Det kan också vara neuropsykiatriska funktionshinder som till exempel ADHD eller Aspergers syndrom.
- **Sexuell läggning**
Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.
Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning.
Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om att alla människors lika värde och allas lika rättigheter.
- **Könsöverskridande identitet**
Diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck omfattar de flesta transpersoner. Transpersonen är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter föreställningar om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna). För att omfattas av diskrimineringskyddet måste den könsöverskridande identiteten eller uttrycket uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen.
Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.
- **Ålder**
Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. Det är tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om
 - Särbehandlingen gäller tillämpning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör förskolan.
 - Särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Både barn och förskolepersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling och trakasserier. Man behöver inte ha haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Befogade tillsägelser

Förskolans personal måste ibland tillrättavisa ett barn för att skapa en god miljö för hela barngruppen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening.

Direkt diskriminering

Ett barn missgynnas och har en direkt koppling till diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Att behandla alla lika oavsett om de tillhör någon av diskrimineringsgrunderna. Servera samma mat till barn som av religiösa skäl äter annan mat.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller slita någon i håret. Det är den kränktes upplevelse av händelsen som ska beaktas.

Förskolans vision

Hamnens förskola är en plats att vara stolt över där alla behandlas med respekt och känner sig trygga. Inget barn eller vuxen får här utsättas för någon form av kränkande behandling eller mobbing. Personal och barn ska känna arbetsglädje och få möjlighet att utvecklas efter egna förutsättningar. På **Hamnens förskola** arbetar vi för allas lika värde och vill att alla barn utvecklas till goda medmänniskor. Barnen ska bli självständiga och känna att de duger som de är.

2 Kartläggning och nulägesanalys

För att arbeta med diskriminering behövs en kritisk granskning av den egna verksamheten. Hur ser det ut på vår förskola, på individ, grupp och verksamhets- och organisationsnivå.

Attityder och värderingar

Våra personliga värderingar får inte påverka vårt bemötande, vi har ett professionellt förhållningssätt mot barn, föräldrar och kollegor. Det är viktigt att vi i personalgruppen diskuterar på möten om våra olika värderingar och attityder.

Trygghet

Vi jobbar nära barnen för att finnas tillhands och stöttar och stärker där det behövs. Vi har tydliga rutiner och jobbar ständigt med vår struktur. Eftersom vi har åldersindelade avdelningar kan vi på ett bättre sätt anpassa miljön så att den blir säker för barn i alla åldrar. Vi felanmäler kontinuerligt när vi upptäcker fel och brister i inne och utemiljön för att inget barn ska skada sig. Vi pedagoger jobbar ständigt med att skapa goda relationer med barn och vårdnadshavare.

Språkbruk

Vi strävar efter att använda oss av ett positivt och föredömligt språkbruk i vår verksamhet. Vi upplever att flera barn i de äldre barngrupperna använder hårda ord och handlingar. Under året arbetar vi bland annat med material som heter Kanin och Igelkott och Samspel och empati i förskolan som är ett samarbetas material och värdegrundsfrågor.

Tillgänglighet

Eftersom förskolan är relativt nybyggd är den handikappanpassad, till exempel finns det hiss, dörröppnare, handikapptoilet, inga trösklar, hörslinga i delar av huset. På vintern kan det uppstå problem ute eftersom det kan vara mycket snö och då är det viktigt att snöröjningen fungerar ordentligt så att alla barn kan ta sig fram.

Mångfald

På förskolan finns dockor med olika hudfärg. När vi är på biblioteket ser vi till att vi lånar böcker från olika kulturer. Vi har fått bokgåvor från språkrådet vi valde böcker om olika etniska dilemman samt böcker från olika. Vi kommer att använda lärplattan till att titta på bilder, se korta filmer på barnens modersmål samt lyssna på musik från andra delar av världen. På förskolan finns världskarta. Jan ska vi köpa världskarta.

Mat

På Hammens förskola serveras specialkost till de barn och personal som behöver det.

Utflykter, fester och andra aktiviteter

Vid utflykter och andra aktiviteter delas gruppen ibland och vi ser till att alla barn får delta någon gång. Vid ex. maskeradfest bjuder vi in lediga barn att delta.

Utifrån ovanstående kartläggning skrivs mål och åtgärder för ett likabehandlingsarbete på förskolan.

3 Mål och åtgärder

Alla flickor och pojkar har lika stort inflytande och utrymme i verksamheten (kön)

Hur ska vi jobba för att nå lika stort inflytande och utrymme i verksamheten för pojkar och flickor?

Vi strävar efter att utforma miljön så könsneutral som möjligt, och utgår från barnens intressen.

Åtgärder för att nå målet: Vi läser och arbetar med kanin och igelkott samt Samspel och empati. Detta är böcker om barns rättigheter, som på ett enkelt sätt beskriver begreppen i barnkonventionen. Vi förhåller oss medvetna vid alla aktiviteter och lyssnar lika mycket på pojkar och flickor samt ger dem lika stort talutrymme.

Vi bemöter alla lika oavsett hudfärg, land eller kulturell tillhörighet (etnisk tillhörighet)

Åtgärder för att nå målet: Vi läser och arbetar med kanin och igelkott samt Samspel och empati. Detta är böcker om barns rättigheter, som på ett enkelt sätt beskriver begreppen i barnkonventionen. Vårt bemötande på förskolan utgår alltid ifrån tanken om allas lika värde.

Vi visar respekt för alla, oavsett religion och tro (religion och annan trosuppfattning)

Åtgärder för att nå målet. Vi läser och arbetar med kanin och igelkott samt Samspel och empati. Detta är böcker om barns rättigheter, som på ett enkelt sätt beskriver begreppen i barnkonventionen. Vi serverar den mat som religionen förespråkar och pratar om varför en del barn inte får äta vissa saker.

Ingen på vår förskola ska utsättas för kränkande behandling (kränkande behandling)

Åtgärder för att nå målet: Vi läser och arbetar med kanin och igelkott samt Samspel och empati. Detta är böcker om barns rättigheter, som på ett enkelt sätt beskriver begreppen i barnkonventionen. Vi strävar efter att alltid vara nära barnen i deras lek och pratar med dem kring vad som är rätt och fel i olika situationer samt hur man är en bra kompis.

3:1 Främja och förebygga arbete

För våra barn i förskolan är det vi vuxna som är de förebilder som är det viktigaste instrumentet för att främja likabehandling. Det är de vuxnas förhållningssätt till varandra och till barnen som lägger grunden till barnets förståelse.

Därför ska vi:

- Utgå från ett positivt förhållningssätt
- Vara nära barnen
- Bemöta varandra och barnen som vi själv vill bli bemötta
- Tro på barnens möjligheter att utvecklas
- Uppmuntra ett positivt beteende hos barnen. Framförallt i samspelet med andra barn
- Visa empati, trösta och stödja
- Vara positiv till olikheter och samtala med barnen om detta
- Pedagogerna skapar god relation med vårdnadshavare. Gemensamt ansvar att kontakta varandra om något orätt framkommer.
- Förskolan arbetar för att skapa en vi-känsla bland barnen
- Visa på att alla har rätt att uttrycka sin åsikt och den tas på allvar
- Ta med barnen när regler på förskolan skall skrivas
- Vi gör roliga saker tillsammans, både vuxna och barn, för att skapa positiva relationer i barngruppen och i arbetslaget
- Kontinuerliga barnsamtal om trivsel, kamrater och känslor
- Förskolan arbetar för mångfald.

3:2 Delaktighet

För att barn och föräldrar ska känna sig delaktiga jobbar vi så här.

- *När vi planerar vår verksamhet utgår vi från att det tas hänsyn till alla barn i gruppen*
- *Utvecklingssamtal med vårdnadshavare genomförs minst en gång per år*
- *Förskolans plan mot kränkande behandling ligger ute på hemsidan, samt i hallen på varje våning.*
- *Barnsamtal och intervjuer*
- *Trygghetsvandring inne och ute på förskolan*

4 Ansvar

Huvudansvarig för arbetet med likabehandling och lagens tillämpning på förskolan är rektor.

Rektor

- ansvarar för händelser där personal kränker barn
- ser till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barnens lika rättigheter samt motverka diskriminering och annan kränkande behandling
- ansvarar för att arbeta fram rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

All personal

- har ansvar att upprätta och följa verksamhetens likabehandlingsplan
- har ansvar att se och reagera om något barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling, vilket innebär att åtgärder vidtas då diskriminering eller kränkning misstänks
- skall regelbundet få kunskaper för att kunna förebygga/upptäcka diskriminering eller andra kränkningar

4:1 Rutiner vid incidenter

Om personalen eller förälder får kännedom att ett barn blivit utsatt för kränkning eller trakasserier av någon personal ska detta anmälas till rektor.

- Rektor i samråd med specialpedagog och personal utreder händelsen
- Vidtar åtgärder för att det inte ska hända igen
- Rektor ansvarar för uppföljning och dokumentation. Dokumentet förvaras hos rektor och sparas i 10 år.

Om det framkommer att ett barn utsatts för kränkning eller trakasserats av annat barn på förskolan skall

- Personalen utreda vad som har hänt
- Vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar
- Informera föräldrar, vårdnadshavare
- Beslutar vem som ansvarar för uppföljning och dokumentation. Pedagoger dokumenterar och lämnar sedan till rektor, dokumentet sparas i 10 år.

4:2 Incidentrapport

Rapporterna bör innehålla allvarliga händelser som kräver mer ingripande åtgärder än enbart tillsägelser och samtal med barnen. Generellt bör det vara när personalen bestämmer sig för att ringa föräldrarna.

Orsaker till detta kan vara att det finns ett mönster med återkommande avståndstagande där barn tar avstånd från andra barn på grund av etnisk bakgrund, kön eller andra grunder.

5 Handlingsplan

Om ett barn eller vårdnadshavare berättar något som hänt, eller om en vuxen ser eller hör något som han/hon inte accepterar ska den vuxne:

- Fråga och samtala om det som har hänt med berörda barn/vuxna
- Först prata med den som blivit utsatt och sedan med den som sagt eller gjort något oacceptabelt.
- Visa att man inte accepterar situationen
- Vid behov informerar vårdnadshavaren. Viktigt att informationen till vårdnadshavaren sker samma dag, eller snarast
- Information och samråd med kollegor och rektor
- Dokumentera situationer för att se om det är återkommande, reflektera över det som har hänt.
- Följa upp händelsen, vid behov ta hjälp av utomstående personer

6 Uppföljning, utvärdering och revidering

- Observationer av barngruppen och regelbundna samtal i arbetslaget.
- Dokumentation och utvärdering i samband med utvärderingen av utvecklingsplan. Nya mål och åtgärder kan behöva skrivas. Lämnas sedan till rektor
- Samtal med barnen
- Föräldrautvärdering och utvecklingssamtal
- Rektor inbjuder till ett erfarenhetsutbyte inför revideringen av plan för arbete mot kränkandebehandling

7 Information

Planen för arbete mot kränkande behandling ska synliggöras på förskolornas hemsida. Samt finnas på förskolans anslagstavla väl synlig. Ansvarig personal informerar vikarier samt nyanställd personal. Vid föräldramöten informeras de om att det finns en plan för arbete mot kränkande behandling och presenterar den kort.